

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/110/2023
Identifikačné číslo spisu: 5111233509
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5111233509.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ O. O., narodeného XX. W. XXXX, H. D. S., Z. Y. XXX/XX, 2a/ M. Z., narodeného XX. O. XXXX, D., D. R. XXX/XX, 2ba/ O. Z., narodenej XX. M. XXXX, H. D. S., D. M. XXXX/XX, 2bb/ G. Z., narodenej XX. V. XXXX, S. D. G. XX, 2bc/ V. Z., narodenej XX. T. XXXX, H. D. S., D. O. XXX/XX, 2bd/ M. Z., narodeného XX. M. XXXX, H. D. S., Z. Y. XXX/XX, 2c/ O. Z., narodeného XX. O. XXXX, H. D. S., Ž. XXX/X, 3/ M. P., narodenej XX. D. XXXX, H. D. S., Ž. XXX, 4/ C. Z., narodenej XX. M. XXXX, H. D. S., Š. XXX, 5/ O. O., narodenej XX. O. XXXX, H. D. S., W. X. XXX/XX, 6/ M. H., narodeného X. M. XXXX, A., N. XX, žalobcovia 1/, 4/ a 5/ zastúpení advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Žilina, Námestie M. R. Štefánika 1, proti žalovanej V. O., narodenej XX. P. XXXX, H. D. S.C., Ž. XXX/X, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Mária Badová, s. r. o., Žilina, Vájanského 1/2765, IČO: 36 851 906, o zaplatenie 6.111,06 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/237/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. januára 2023 sp. zn. 11Co/64/2022, 11Co/65/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1/, 4/ a 5/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

Žalobcom 2a/, 2ba/, 2bb/, 2bc/, 2bd/, 2c/, 3/ a 6/ náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 11. mája 2021 č. k. 6C/237/2011-1151 I. uložil povinnosť žalovanej zaplatiť každému zo žalobcov 1/, 3/, 4/, 5/ a 6/ sumu 442,86 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 442,86 eura od 08. októbra 2011 do zaplatenia; II. uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi 2c/ sumu 205,03 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 205,03 eura od 08. októbra 2011 do zaplatenia; III. uložil povinnosť žalovanej zaplatiť každému zo žalobcov 2ba/, 2bb/, 2bc/ a 2bd/ sumu 51,26 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 51,26 eura od

08. októbra 2011 do zaplataenia; IV. žalobu žalobcu 2c/ vo zvyšnej časti zamietol; V. žalobu žalobcov 2ba/, 2bb/, 2bc/ a 2bd/ vo zvyšnej časti zamietol; VI. žalobcom 1/ až 6/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 88,42 %; VII. žalovanej priznal voči žalobcom 2c/, 2ba/, 2bb/, 2bc/ a 2bd/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67,28 %.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení zaoberajúc sa otázkou aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie v spore poukázal na to, že žalobcovia 1/, 3/ až 6/, ako aj žalobcovia 2ba/ až 2bd/ a žalobca 2c/ (ako dedičia, resp. právni nástupcovia po dedičoch O. H.) si od žalovanej (ako pôvodnej vlastníčke dotknutých pozemkov) uplatňovali nárok na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Žiline sp. zn. D 1027/64 - 21 zo dňa 16. júla 1965, ktorým bolo rozhodnuté o dedičstve po poručiťovi O. H., nar. XX. V. XXXX, zomr. XX. P. XXXX, a ktorým bola uložená dedičovi M. H., nar. XX. P. XXXX, zomr. XX. V. XXXX, povinnosť vyplatiť ostatným dedičom ich zákonný podiel z predmetných pozemkov v prípade, ak tieto budú vylúčené do individuálneho užívania alebo ak za ne bude poskytnutá náhrada. V tejto súvislosti uviedol, že predmetná povinnosť sa vzťahuje aj na právnych nástupcov dediča M. H. Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodil, že žalovaná ako dedička po M.D. H., nakoľko nadobudla za predaj predmetných pozemkov peňažnú náhradu, bola v zmysle uvedeného dedičského rozhodnutia po O. H. povinná poskytnúť ostatným dedičom po O. H., resp. ich právnym nástupcom z tejto náhrady príslušnú časť zodpovedajúcu ich zákonným podielom, čím bola daná pasívna vecná legitímácia žalovanej.

1.2. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že pozemky, ktoré žalovaná scudzila na základe kúpnej zmluvy č. 291-0406/KZ14 uzatvorenej dňa 24. júla 2009 so Železnicami Slovenskej Republiky (ďalej len „ŽSR“), a za ktoré jej bola zo strany ŽSR vyplatená kúpna cena vo výške 19.743,59 eura, boli pozemkami, ktoré mal otec žalovanej M.Á. H. nadobudnúť po O. H., t. j. pozemky v dedičskom rozhodnutí označené ako „poľnohospodárske pozemky v úžitku JRD“ a ktoré následne po ňom mala zdediť žalovaná. Rovnako sa zaoberal otázkou, či dotknuté pozemky boli vylúčené do individuálneho užívania M. H., resp. žalovanej, pričom dospel k záveru, že v rámci predmetného sporu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že predmetné pozemky (resp. pozemky, z ktorých boli tieto pozemky vytvorené) boli vylúčené do individuálneho užívania žalovanej, resp. jej predchodcu M. H. Súd prvej inštancie následne zobral do úvahy, že v zmysle dedičského rozhodnutia po M. H. bola žalovaná povinná do 6 mesiacov od poskytnutia náhrady vyplatiť z predmetných pozemkov ostatným dedičom ich zákonný podiel. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetné rozhodnutie o vysporiadaní dedičstva možno považovať za analógiu zmluvy (dohody), nebolo možné podľa súdu pri posudzovaní námietky premlčania uplatnenej zo strany žalovanej vychádzať z ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich premlčanie pri bezdôvodnom obohatení, nakoľko plnenie zo strany ŽSR žalovanej nie je majetkovým prospěchom získaným plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako ani majetkovým prospěchom získaným z nepoctivých zdrojov. Preto vychádzal z ustanovení týkajúcich sa všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty a dospel k záveru, že uplatnený nárok premlčaný nie je, keďže kúpna cena bola žalovanej vyplatená po 28. decembri 2009 a žaloba bola podaná na súd dňa 18. októbra 2011, z čoho vyvodil, že uplatnený nárok pri aplikácii všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty premlčaný nie je.

1.3. Súd prvej inštancie následne pristúpil k výpočtu zákonných podielov jednotlivých žalobcov ako právnych nástupcov jednotlivých dedičov po O. H., pričom vychádzal zo sumy 18.600,46 eura, ktorú vyplatili ŽSR za predaj dotknutých pozemkov žalovanej. Konštatoval, že v predmetnom spore nebolo sporným, že dedičmi po O. H. boli M. H. (otec žalovanej, ktorý zomrel v roku XXXX), M. H. (otec pôvodných žalobcov 1/ - 6/, ktorý zomrel v roku XXXX), Š. Z., rod. H., Ž. H. (zomrela v r. XXXX), O. H. ml., P. H. (ktorý bol v čase smrti poručiťa už zomretý a namiesto neho dedili po O. H. Š.H. O., rod. H., V. H., Ž. H., rod. H., O. H.). Na základe toho vyplatenú náhradu za dotknuté pozemky žalovanej (suma vo výške 18.600,46 eura) vydelenú počtom dedičov (detí) po O. H. (teda číslom 6), z čoho vzišla suma vo výške 3.100,077 eura. Predmetná suma potom predstavovala výšku zákonného podielu M. H. (otca pôvodných žalobcov 1/ až 6/). Nakoľko žalobcovia 1/, 3/ až 6/ odvodzovali svoj nárok od zákonného podielu po M. H., podiel M. H. vo výške 3.100,077 eura bolo potrebné vydeliť počtom sedem (t. j. počet detí po M. H., t. j. pôvodní žalobcovia 1/ až 6/ a nebhý S. H.), z čoho

následne vzišla suma 442,86 eura pripadajúca na každého zo žalobcov 1/, 3/ až 6/. Súd prvej inštancie konštatoval, že v zmysle uvedeného bola každému zo žalobcov 1/, 3/ až 6/ suma priznaná vo výške 442,86 eura spolu s úrokom z omeškania výške 9 % ročne zo sumy 442,86 eura od 08. októbra 2011 do zaplatenia.

1.4. Pokiaľ išlo o nároky právnych nástupcov pôvodnej žalobkyne 2/, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca 2c/ je (spolu so žalobcom 2a/, vo vzťahu ku ktorému bolo predmetné konanie ku dňu vyhlásenia rozsudku v tejto veci právoplatne prerušené, a pôvodným žalobcom 2b/) jej právnym nástupcom, pričom pôvodná žalobkyňa 2/ si uplatňovala svoj nárok zo zákonného podielu po Ž. H., rod. H., ako aj zo zákonného podielu po M. H. Otázku dedenia majetkového práva - nároku na zákonný podiel na náhrade za zdedené pozemky, ktorá bola vyplatená žalovanej, posúdil sám tak, že predmetné majetkové právo po poručiťelke Ž. H. malo byť predmetom dedenia medzi tri skupiny potomkov - v čase smrti poručiťelky žijúcich detí jej troch nebohých súrodencov. Na základe uvedeného súd prvej inštancie následne vydellil sumu pripadajúcu na zákonný podiel Ž. H. číslom 3 ($3.100,077 : 3 = 1.033,359$ eura), pričom suma 1.033,359 predstavovala sumu pripadajúcu na zákonný podiel detí po nebohom súrodencovi poručiťelky M. H. Keďže v čase smrti poručiťelky Ž. H. žilo 6 detí M. H. (t. j. žalobcovia 1/, 3 až 6/ a pôvodná žalobkyňa 2/), súd podiel pripadajúci na potomkov M. H. vydellil číslom 6, z čoho vzišla suma 172,227 ($1.033,359 : 6 = 172,227$). Suma pripadajúca v rámci zákonného podielu na žalobcu 2c/ sa následne vypočítala ako podiel sumy pripadajúcej na zákonný podiel pôvodnej žalobkyne 2/ a čísla 3 (pôvodná žalobkyňa 2/ mala 3 právnych nástupcov - žalobcu 2a/, pôvodného žalobcu 2b/ a žalobcu 2c/), z čoho vzišla suma 57,41 eura ($172,227 : 3 = 57,41$). Predmetná suma podľa súdu prvej inštancie predstavovala zákonný podiel žalobcu 2c/ ako právneho nástupcu po poručiťelke Ž. H. Nakoľko si pôvodná žalobkyňa 2/ a následne aj jej právny nástupca žalobca 2c/ uplatňoval aj zákonný podiel, ktorý mal zdediť po M. H., súd sumu predstavujúcu zákonný podiel pôvodnej žalobkyne 2/ vydellil číslom tri, ako počtom právnych nástupcov po pôvodnej žalobkyne 2/, z čoho vzišla suma 147,62 eura ($442,86 : 3 = 147,62$). Následne súd sumy, ktoré vzišli z výpočtov zákonného podielu žalobcu 2c/ z prijatej náhrady žalovanej z podielov pripadajúcich pôvodne na M. H. a Ž. H. sčítal, z čoho vzišla suma 205,03 eura ($57,41 + 147,62 = 205,03$). Súd prvej inštancie žalobcovi 2c/ zároveň priznal aj nárok na úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 205,03 eura od 08. októbra 2011 do zaplatenia.

1.5. Vzhľadom na skutočnosť, že počas trvania sporu zomrel pôvodný žalobca 2b/ (pričom jeho právnymi nástupcami sú žalobcovia 2ba/ až 2bd/), pri výpočte sumy, ktorá zo zákonného podielu pôvodnej žalobkyne 2/ pripadala na žalobcov 2ba/ až 2bd/, súd prvej inštancie vychádzal z výšky zákonného podielu pôvodného žalobcu 2b/, ktorý zodpovedá sume 205,03 eura [t. j. jedna tretina zo zákonného podielu po Ž. H. (57,41 eura) a po M. H. (147,62 eura)], pričom túto sumu vydellil číslom 4, teda počtom právnych nástupcov po pôvodnom žalobcovi 2b/. Z uvedeného podielu vzišla suma vo výške 51,26 eura. Súd prvej inštancie teda ustállil, že každému zo žalobcov 2ba/ až 2bd/ patrí z náhrady prijatej žalovanou zákonný podiel vo výške 51,26 eura. Súd žalobcom 2ba/ až 2bd/ zároveň priznal aj nárok na úrok z omeškania vo výške 9 % ročne každému zo sumy 51,26 eura od 08. októbra 2011 do zaplatenia.

1.6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Súd prvej inštancie následne rozsudkom zo 6. augusta 2021 č. k. 6C/237/2011-1268 I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť (aktuálnemu) žalobcovi 2a/ sumu vo výške 205,03 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 205,03 eura od 08.októbra 2011 do zaplatenia; II. žalobu žalobcu 2a/ vo zvyšnej časti zamietol; III. žalovanej priznal voči žalobcovi 2a/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a druhoinštančného konania v rozsahu 67,28 %.

2.1. Súd prvej inštancie vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii „nového“ žalobcu 2a/ poukázal na to, že V. B. nadobudol pohľadávku „pôvodného“ žalobcu 2a/ I. Z. „v konkurze“ na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 15. júna 2021 a následne V. B. postúpil predmetnú pohľadávku na základe

zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 02. júla 2021 na aktuálneho žalobcu M. Z., o čom bolo súdom prvej inštancie rozhodnuté uzneseniami č. k. 6C/237/2011-1217 a 6C/237/2011-1237.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej v poradí druhým rozsudkom z 30. januára 2023 sp. zn. 11Co/64/2022, 11Co/65/2022 I. rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 6C/237/2011-1151 zo dňa 11. mája 2021 vo výrokoch I. a VI. vo vzťahu k žalobcom 1/, 3/, 4/, 5/ a 6/, vo výrokoch II. a VII. vo vzťahu k žalobcovi 2c/ a vo výrokoch III. a VII. vo vzťahu k žalobcom 2ba/, 2bb/, 2bc/, 2bd/ potvrdil; II. rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 6C/237/2011-1151 zo dňa 11. mája 2021 vo výroku IV. a vo výroku V. ponechal nedotknutý; III. rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 6C/237/2011-1268 zo dňa 06. augusta 2021 vo výrokoch I. a III. potvrdil; IV. rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 6C/237/2011-1268 zo dňa 06. augusta 2021 vo výroku II. ponechal nedotknutý; V. doplnenie odvolaní zo dňa 06. apríla 2022 odmietol; VI. žalobcom 1/, 2a/, 2ba/, 2bb/, 2bc/, 2bd/, 2c/, 3/, 4/, 5/ a 6/ voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.1. Odvolací súd v odôvodnení primárne posúdil procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý vo veci vyhlásil celkovo dva rozsudky, pričom uviedol, že cieľ, ktorý takýmto postupom sledoval, mohol súd prvej inštancie dosiahnuť postupom výslovne predpokladaným Civilným sporovým poriadkom, a to vylúčením veci žalobcu 2a/ na samostatné konanie. Prihliadnuc na dĺžku konania v prejednávanej spore, keď postup zvolený súdom prvej inštancie plne zohľadňoval princíp prezumovaný čl. 17 CSP, sa potom odvolací súd za danej procesnej situácie stotožnil s týmto postupom, keď uvedené nemalo za následok existenciu takej vady konania, ktorá by mala vplyv na správnosť odvolaním napadnutých rozsudkov.

3.2. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie rozhodol na základe neúplného spisu, keď nemal k dispozícii dedičský spis po neb. O. H. sp. zn. D 1027/64, ako aj dedičský spis po M. H. sp. zn. D 1142/76 a vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie v čase spred vyhotovenia rozsudku č. k. 26C/237/2011-691 zo dňa 09. novembra 2017, ktorý vyhotovil predchádzajúci zákonný sudca Mgr. Andrej Kekely, odvolací súd poukázal na to, že v konaní nebolo namietané, že by uvedené dôkazy zo strany „pôvodného“ zákonného sudcu neboli vykonané v súlade s procesným predpisom, a preto nevzhládol žiadne pochybenie súdu prvej inštancie v tom, že uvedené dôkazy neboli opätovne vykonané „novou“ zákonnou sudkyňou.

3.3. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalovanej týkajúcu sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu 2a/. V tejto súvislosti poukázal na to, že súdu prvej inštancie bola predložená zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená medzi V. B. ako postupcom a M. Z. ako postupníkom, keď zo strany postupníka nepreukázané postúpenie pohľadávky, resp. zo strany postupcu neoznámené postúpenie pohľadávky, nemá vplyv na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Dodal, že vedomosť dlžníka o zmene záväzku na strane veriteľa má význam len potiaľ, že ovplyvňuje možnosť privodiť zánik záväzku jeho splnením i pôvodnému veriteľovi, nemá však vplyv na postavenie nového veriteľa ako aktívne legitimovaného v spore o plnení predmetného záväzku voči dlžníkovi. Súčasne poukázal na to, že súd prvej inštancie pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu 2a/ na návrh pôvodného žalobcu V. B., ktorý túto zmluvu uzatváral v postavení postupcu, uznesením č. k. 6C/237/2011-1237 zo dňa 09. júla 2021, ktoré bolo strane žalovanej (jej právneho zástupcovi) riadne doručené.

3.4. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, čím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces, s týmto sa odvolací súd nestotožnil. Mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, keď súd prvej inštancie bol povinný sa zaoberať iba podstatnými a vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci relevantnými skutočnosťami, ktoré náležite odôvodnil a samotná skutočnosť, že odvolateľka sa nestotožnila s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, nie je porušením jej práva na spravodlivý proces.

3.5. Po vecnej stránke odvolací súd poukázal ohľadne tvrdenia žalovanej, že sporné pozemky neboli v rozhodnom čase v užívaní JRD, ale v užívaní ŽSR, príp. ich právneho predchodcu, na rozhodnutie

bývalého Štátneho notárstva v Žiline č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16. júla 1965, z ktorého podľa neho bolo možné jednoznačne vyvodiť, že predmetné pozemky boli v čase smrti poručiteľa v užívaní JRD, pričom súd z tohto (právoplatného) rozhodnutia, ktoré nebolo následne zmenené alebo zrušené, vychádzal. Ďalej zdôraznil, že účastníci predmetného dedičského konania museli mať vedomosť o dedičskej podstate, na čo reflektovalo aj uvedené dedičské rozhodnutie, pričom z tohto rozhodnutia jednoznačne vyplývala ich vôľa nadobudnúť časti dedičstva (ktoré mohli nadobudnúť do výlučného vlastníctva) v rámci ich dedičských nárokov, ako aj akceptovanie stavu, že určité pozemky sú v užívaní JRD, a preto ich nadobúda iba jeden z dedičov, keď svojich nárokov na tieto pozemky sa de facto nevzdávali, ale tieto ich nároky (potenciálne očakávania) boli vyjadrené práve v odkladacej podmienke vyjadrenej v bode III. predmetného dedičského rozhodnutia. Nad rámec uvedeného odvolací súd poukázal na to, že tieto závery vyplynuli aj z ďalších dôkazov vykonaných v spore, napr. aj znaleckých posudkov L. O., ktorý vyhodnotil, že sporné pozemky patrili medzi tzv. „združené pozemky“, ktoré boli v užívaní JRD. Na dôvažok uviedol, že v konaní síce bolo preukázané, že predmetné pozemky sa nachádzajú v blízkosti dráhy ŽSR, avšak bolo dôkaznou povinnosťou žalovanej preukázať, že boli aj v užívaní ŽSR, resp. jej právnych predchodcov, keď iba zo skutočnosti, že pozemky sú v blízkosti železničnej dráhy, nemožno bez ďalšieho vyvodiť užívací vzťah k pozemkom.

3.6. Pri posudzovaní záväzku, ktorý vznikol na podklade dedičského rozhodnutia M. H., resp. jeho právnym nástupcom, ako dedičovi po poručiteľovi O. H. vo vzťahu k ustupujúcim dedičom, t. j. Š. Z., rod. H., M. H., Ž. H., O. H., O. H., Š. O., rod. H., V. H. a Ž. H., rod. H., resp. ich právnym nástupcom, odvolací súd vychádzal z právneho názoru vyjadreného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/96/2000 zo dňa 26. novembra 2003 (publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2005 pod č. 45), v zmysle ktorého rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorého sa preberateľom dedičstva - poľnohospodárskych pozemkov stáva jeden z dedičov s tým, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov, možno považovať za obdobu (analogiu) zmluvy (dohody), ktorá zakladajúc majetkové právo zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov a ktorá im umožňuje domáhať sa práv, resp. nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými. V tejto súvislosti odvolací súd za rozhodujúci považoval obsah právoplatného rozhodnutia bývalého štátneho notárstva a cieľ ním sledovaný, t. j. spravodlivé vysporiadanie ustupujúcich dedičov s prihliadnutím na podmienky a okolnosti, za ktorých k tomuto vysporiadaniu došlo. Dodal, že dedičia len v dôsledku vtedajších právnych úprav ukladajúcich povinnosť združiť pozemky do spoločného družstevného hospodárenia a presadzujúcich nadobúdanie pôdy v dôsledku dedenia len jedným z dedičov rešpektovali také vysporiadanie dedičstva, pri ktorom sa výlučným vlastníkom všetkej poľnohospodárskej pôdy stal len jeden z nich (právny predchodca žalovanej).

3.7. Odvolací súd napokon odmietol ako oneskorene podané doplnenie odvolania označené ako „Doplnenie odvolaní proti rozsudkom č. k. 6C/237/2011-1151 zo dňa 11.05.2021 a č. k. 6C/237/2011-1268 zo dňa 06.08.2021“ zo dňa 06. apríla 2022, keďže napadnutý rozsudok č. k. 6C/237/2011-1151 zo dňa 11. mája 2021 bol právnej zástupkyňi žalovanej doručený dňa 31. mája 2021 a rozsudok č. k. 6C/237/2011-1268 zo dňa 06. augusta 2021 dňa 30. augusta 2021. Vzhľadom na to, že žalovaná predmetné doplnenie odvolania doručila súdu dňa 06. apríla 2022, odvolací súd dospel k záveru, že to bolo nepochybne po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

3.8. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 CSP.

4. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu [§ 420 písm. b) CSP], a že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

4.1. Žalovaná namietala, že odvolací súd „nečakane“ založil svoje rozhodnutie na právnych záveroch súdu prvej inštancie, pričom až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa dozvedela, že tento vyvodil svoje

závery aj zo skutočností prvoinštančným súdom nehodnotenými. Odvolací súd mal pri posúdení zisteného skutkového stavu správne prvoinštančné rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4.2. Ďalej dôvodila, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí neurčitým, nekonkrétnym a neúplným odôvodnením, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na to, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentovalo vyhodnotenie dôkazov ňou predložených na preukázanie tvrdení, že sporné pozemky boli užívané právnym predchodcom ŽSR a nikdy neboli v úžitku bývalého JRD. Odvolací súd sa s týmito námietkami nedostatočne vysporiadal, v dôsledku čoho bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

4.3. Dovolateľka ďalej vyjadrila presvedčenie, že žalobca 2a/ M. Z. nebol aktívne legitimovaný v spore, keďže predchádzajúci žalobca 2a/ V. B. ako postupca jej ako dlžníčke neoznámil postúpenie pohľadávky a takéto doručenie oznámenia nepreukázal súdu. Z uvedeného dôvodu považovala rozhodnutie súdu za vecne a právne nesprávne.

4.4. Žalovaná mala tiež za to, že došlo k porušeniu procesnej úpravy uvedenej v § 140 ods. 2 CSP, keď súd prvej inštancie mal rozhodovať o pôvodne žalovanom petite pôvodnej žalobkyne 2/ neb. I. Z., nakoľko žalobcovia 2a/ až 2c/ sa v konaní nedomáhali konkrétnej sumy. Súd mal po správnosti žalobu ohľadne nároku pôvodnej žalobkyne 2/ zamietnuť.

4.5. Dovolateľka ďalej namietala, že odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení, ktoré nemali oporu vo vykonanom dokazovaní, a tiež nesprávne zhodnotil vykonané dôkazy. Okrem iného uviedla, že v konaní došlo k zmene zákonného sudcu, a preto sa mal nový sudca pred vyhlásením rozsudku opätovne oboznámiť s obsahom dedičských spisov po neb. O. H. a neb. M. H.. Rovnako mala za to, že v konaní preukázala, že časť sporných pozemkov bola v úžitku inej socialistickej organizácie, a teda odkladacia podmienka uvedená v dedičskom rozhodnutí po neb. O. H. sa na ne nevzťahovala a neb. M. H. ich nadobudol bez povinnosti akejkoľvek výplaty v prospech ustupujúcich dedičov. V tejto súvislosti namietala aj správnosť znaleckých posudkov č. 2/2017 a č. 3/2017 L.. M. O., ktoré podľa jej názoru neodrážali celý priebeh znaleckého skúmania a jeho výsledky, preto nemohli byť spoľahlivým podkladom pre rozhodovanie oboch súdov.

4.6. Napokon dovolateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci, najmä vo vzťahu k dôvodnosti žalobného návrhu žalobcov, keď opakovane zdôrazňovala, že poľnohospodárske pozemky, ktoré boli predmetom dedenia, neboli z časti v úžitku JRD, ale boli v úžitku inej socialistickej organizácie.

4.7. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne zrušil rozhodnutia nižších súdov a vec vráti na ďalšie konanie. Zároveň žiadala odložiť právoplatnosť napadnutého rozhodnutia.

5. Žalobkyne 1/, 4/ a 5/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že ho považujú za nedôvodné. Mali za to, že odvolací súd v odvolacom konaní neporušil základné ľudské práva žalovanej a postupoval v súlade s judikatúrou súdnych autorít. Pokiaľ žalovaná spochybňovala znalecké posudky L.. M. O., uviedli, že to nie je relevantné, pretože znalca možno spochybníť len iným znaleckým posudkom alebo odborným vyjadrením, čo žalovaná neurobila. Napokon sa nestotožnili ani s názorom žalovanej, že z geometrického plánu č. 13/2008 Ing. Jána Lapina či vyjadrenia ŽSR zo dňa 18. júna 2015 vyplýva, že pozemky, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, nikdy neboli v užívaní žiadneho JRD. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovanej zamietol.

6. Žalobca 2a/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že argumentáciu žalovanej považuje za nedôvodnú. Mal za to, že v tomto konaní disponuje aktívnou vecnou legitimáciou. Súčasne uviedol, že pozemky v dedičskom rozhodnutí označené ako „poľnohospodárske pozemky v úžitku JRD“, za ktoré mal v prípade scudzzenia p. M. H., resp. jeho právní nástupcovia vyplatiť vyrovnávací podiel ostatným zákonným dedičom po poručiťovi O. H., predstavujú tie pozemky, ktoré žalovaná scudzila na základe Kúpnej zmluvy č. 291-0406/KZ14. Preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej zamietol.

7. Žalobcovia 2ba/ až 2bd/, 2c/, 3/ a 6/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

8. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

9. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti, resp. vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 a 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Žalovaná formálne vyvodzovala prípustnosť dovolania okrem iného z ustanovenia § 420 písm. b) CSP. Z obsahu dovolania (čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP) však nie je zrejmé, v čom podľa názoru dovolateľky spočívala ňou označená vada, z existencie ktorej vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania. V celom dovolaní žalovaná ani len slovným vyjadrením nevystihla niektorý pojmový znak významný z hľadiska zadefinovania procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. b) CSP, v dôsledku čoho spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 431 ods. 2 CSP nevymedzila dovolací dôvod tak, ako to predpokladá toto ustanovenie. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre

samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

15.1. Podľa názoru dovolacieho súdu v predmetnej veci, žalovaná zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátkou) nevymedzila uplatnený dovolací dôvod (nedostatok procesnej subjektivity strany) spôsobom uvedeným v § 431 CSP. Absenciu takej náležitosti dovolania - ako už bolo dovolacím súdom uvedené - považuje CSP za dôvod pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f) CSP.

16. Žalovaná ďalej vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala i/ „nečakané“ rozhodnutie odvolacieho súdu, ii/ nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, iii/ nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu 2a/ v spore, iv/ porušenie ustanovenia § 140 ods. 2 CSP, v/ nesprávne skutkové zistenia a vyhodnotenie dôkazov, vi/ nesprávne právne posúdenie veci.

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

18. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

19. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na

spravodlivý proces.

20. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

20.1. Odvolací súd sa v prvom rade náležite vysporiadal s procesným postupom okresného súdu, ktorý vo veci vyhlásil dva rozsudky. Poukázal pritom na dĺžku konania v prejednávanej spore, v dôsledku čoho postup zvolený súdom prvej inštancie plne zohľadnil čl. 17 CSP, ktorý zaväzuje súdy k urýchlenosti a hospodárnosti konania. Dodal, že cieľ, ktorý takýmto postupom prvoinštančný súd sledoval, mohol dosiahnuť vylúčením veci žalobcu 2a/ na samostatné konanie, avšak za danej procesnej situácie ním zvolený postup nemal za následok existenciu takej vady konania, ktorá by mala vplyv na správnosť odvolaním napadnutých rozsudkov.

20.2. Následne sa odvolací súd riadne vyrovnal s námietkou, že súd prvej inštancie rozhodol na základe neúplného spisu, keď vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie v čase pred vyhotovením rozsudku č. k. 26C/237/2011-691 zo dňa 09. novembra 2017, ktorý vyhotovil predchádzajúci zákonný sudca Mgr. Andrej Kekely. Poukázal na to, že v konaní nebolo namietané, že by predmetné dôkazy zo strany „pôvodného“ zákonného sudcu neboli vykonané v súlade s procesným predpisom, a preto nebolo potrebné ich opätovné vykonanie „novou“ zákonnou sudkyňou. Odvolací súd pritom dodal, že ak by zákonodarca sledoval potrebu opätovného vykonania dôkazov v obdobných prípadoch (ako je to v rámci trestného konania), reagoval by na to osobitnou úpravou v rámci CSP.

20.3. Odvolací súd náležite reflektoval aj odvolaciu námietku žalovanej, ktorá sa týkala nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu 2a/. Poukázal na to, že súdu prvej inštancie bola riadne predložená zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená medzi V. B. ako postupcom a M. Z. ako postupníkom. Podotkol, že zo strany postupníka nepreukázané postúpenie pohľadávky, resp. zo strany postupcu neoznámene postúpenie pohľadávky, nemá vplyv na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Odvolací súd konštatoval, že vedomosť dlžníka o zmene záväzku na strane veriteľa má význam len potiaľ, že ovplyvňuje možnosť privodiť zánik záväzku jeho splnením i pôvodnému veriteľovi, nemá však vplyv na postavenie nového veriteľa ako aktívne legitimovaného v spore o plnení predmetného záväzku voči dlžníkovi. Pritom žalovaná v konaní ani len netvrdila, že by predmetný záväzok zanikol splnením postupcom. Odvolací súd napokon poukázal na to, že uznesenie o zmene strany sporu bolo žalovanej riadne doručené, a teda v skutočnosti bola oboznámená o predmetnom postúpení pohľadávky.

20.4. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala nedostatočné odôvodnenie prvoinštančného rozsudku, odvolací súd primerane uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, keď súd prvej inštancie bol povinný sa zaoberať iba podstatnými a vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci relevantnými skutočnosťami, ktoré náležite odôvodnil a samotná skutočnosť, že odvolateľka sa nestotožnila s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, nie je porušením jej práva na spravodlivý proces.

20.5. Odvolací súd následne vyčerpávajúco reagoval na námietku meritórnej povahy, že predmetné pozemky neboli v rozhodnom čase v užívaní JRD, ale v užívaní ŽSR, resp. ich právneho predchodcu. Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie poukázal najmä na rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva v Žiline č. k. D 1027/64-21 zo dňa 16. júla 1965, z ktorého bolo možné podľa jeho názoru

jednoznačne vyvodíť, že predmetné pozemky boli v čase smrti poručiteľa v užívaní JRD, pričom z tohto (právoplatného) rozhodnutia, ktoré nebolo následne zmenené alebo zrušené, bolo potrebné vychádzať. Námietku žalovanej, že sa jednalo o dedičské rozhodnutie, ktoré má deklaratórny význam, preto vyhodnotil odvolací súd ako irelevantnú. Ďalej zdôraznil nevyhnutnosť vedomosti účastníkov predmetného dedičského konania o dedičskej podstate, na čo reflektovalo aj uvedené dedičské rozhodnutie, z ktorého jednoznačne vyplývala ich vôľa nadobudnúť časti dedičstva (ktoré mohli nadobudnúť do výlučného vlastníctva) v rámci ich dedičských nárokov, ako aj akceptovanie stavu, že určité pozemky (medzi nimi aj dotknuté) pozemky sú v užívaní JRD, a preto ich nadobúda iba jeden z dedičov, keď svojich nárokov na tieto pozemky sa de facto nevzdávali, ale tieto ich nároky (potenciálne očakávania) boli vyjadrené práve v odkladacej podmienke vyjadrenej v bode III. predmetného dedičského rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na vtedajšie právne úpravy ukladajúce povinnosť združiť pozemky do spoločného družstevného hospodárenia a presadzujúce nadobúdanie pôdy v dôsledku dedenia len jedným z dedičov, v dôsledku čoho predmetní dedičia rešpektovali také vysporiadanie dedičstva, pri ktorom sa výlučným vlastníkom všetkej poľnohospodárskej pôdy stal len jeden z nich (právny predchodca žalovanej). Nad rámec uvedeného odvolací súd uviedol, že tieto závery vyplynuli aj z ďalších dôkazov vykonaných v spore, napr. aj znaleckých posudkov L. O., ktorý vyhodnotil, že sporné pozemky patrili medzi tzv. „združené pozemky“, ktoré boli v užívaní JRD. Napokon poukázal na to, že v konaní bolo preukázané a ani nebolo sporné, že predmetné pozemky sa nachádzajú v blízkosti dráhy ŽSR, avšak bolo dôkaznou povinnosťou žalovanej preukázať, že predmetné pozemky boli v užívaní ŽSR, resp. jej právnych predchodcov, keď iba zo skutočnosti, že pozemky sú v blízkosti železničnej dráhy, nebolo možné bez ďalšieho vyvodíť užívateľský vzťah k pozemkom. Pre úplnosť dodal, že ani vyjadrenie ŽSR zo dňa 18. júna 2015 nebolo spôsobilé prívodiť vo veci iné rozhodnutie, nakoľko ako také (bez ďalších relevantných skutočností) nevylučuje záver o tom, že predmetné pozemky boli v užívaní JRD.

20.6. Odvolací súd sa náležite vysporiadal aj s otázkou povahy záväzku, ktorý vznikol na podklade predmetného dedičského rozhodnutia M. H., resp. jeho právnym nástupcom, ako dedičovi po poručiteľovi O. H. vo vzťahu k ustupujúcim dedičom. Pri posudzovaní tejto otázky vychádzal z právneho názoru vyjadreného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/96/2000 zo dňa 26. novembra 2003 (R 45/2005), v zmysle ktorého rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorého sa preberateľom dedičstva - poľnohospodárskych pozemkov stáva jeden z dedičov s tým, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov, možno považovať za obdobu (analogiu) zmluvy (dohody), ktorá zakladajúce majetkové právo zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov a ktorá im umožňuje domáhať sa práv, resp. nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými. Odvolací súd zdôraznil, že za rozhodujúci považoval obsah právoplatného rozhodnutia bývalého štátneho notárstva a cieľ ním sledovaný, t. j. spravodlivé vysporiadanie ustupujúcich dedičov s prihliadnutím na podmienky a okolnosti, za ktorých k tomuto vysporiadaniu došlo.

20.7. Napokon odvolací súd nenechal bez povšimnutia ani podanie žalovanej označené ako „Doplnenie odvolaní proti rozsudkom č. k. 6C/237/2011-1151 zo dňa 11.05.2021 a č. k. 6C/237/2011-1268 zo dňa 06.08.2021“, ktoré odmietol ako oneskorene podané z dôvodu, že žalobkyňa ho doručila súdu zjavne po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

20.8. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z (rozhodných) namietaných skutočností v odvolaní, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím dovolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia dovolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania

podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu súdmi nižších inštancií splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

22. Žalovaná ďalej namietala, že odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na právnych záveroch súdu prvej inštancie, pričom vychádzal aj zo skutočností prvoinštančným súdom nezhodnotených.

22.1. Podľa názoru najvyššieho súdu rozsudku odvolacieho súdu nemožno pripisovať vadu „prekvapivosti súdneho rozhodnutia“. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v žalovanou napadnutej časti ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Na posudzovaný prípad neaplikoval žiadne ustanovenie všeobecného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a bolo pre rozhodnutie veci rozhodujúce. V tejto súvislosti aj samotné vyjadrenie žalovanej, že odvolací súd „svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na právnych záveroch súdu prvého stupňa“, pôsobí máľúco a nelogicky. Už z podstaty potvrdzujúceho rozhodnutia vyplýva, že v kľúčových záveroch bude zhodné s posudzovaným prvoinštančným rozhodnutím a teda z pohľadu meritórneho posúdenia nemôže vyznievať nečakane, či prekvapujúco. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

22.2. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj 3Cdo/102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5Cdo/46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane, keď súdy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových záveroch pri aplikácii rovnakých právnych noriem. Pokiaľ žalovaná bez ďalšieho uviedla, že odvolací súd vyvodil právny záver aj zo skutočností prvoinštančným súdom nezhodnotených, je potrebné poukázať na to, že dovolateľka nekonkretizovala, akých skutočností sa má táto námietka týkať a ani dovolaciemu spisu nevyplývali z obsahu napadnutého rozhodnutia. Ani prípadné (z pohľadu odôvodnenia súdu prvej inštancie) konkrétnejšie stanovisko odvolacieho súdu k odvolacím námietkam (prítom v podstatnom v zhode s prvoinštančným rozhodnutím) nepredstavuje samo osebe rozhodnutie založené na odlišných skutkových zisteniach, ani iné právne posúdenie veci, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako porušenie tzv. dvojinštančnosti súdneho konania. Aj judikatúra (R

56/2012) dospela k záveru, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvoinštančného rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinštančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu v konečnom dôsledku neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom.

22.3. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie ani prekvapujúce a ani nečakané. Postupom súdov preto nedošlo k namietanej vade podľa § 420 písm. f) CSP.

23. Dovolateľka ďalej namietala, že súd prvej inštancie mal rozhodovať o pôvodne žalovanom petite žalovanej 2/, nakoľko sa podľa nej žalobcovia 2a/ až 2c/, ako aj žalobcovia 2ba/ až 2bd/ nedomáhali konkrétnej sumy zaplatenia s príslušenstvom, a teda mal žalobu ohľadne nároku pôvodnej žalobkyne 2/ zamietnuť. Uvedeným postupom došlo podľa jej názoru k porušeniu § 140 ods. 2 CSP.

23.1. V priebehu konania môže dôjsť k prevodu alebo prechodu práv či vecí, o ktoré sa vedie spor na inú osobu než stranu prebiehajúceho sporu. Podľa toho, či ide o sukcesiu do celej sféry právneho postavenia, alebo iba o vstup do parciálnych, konkrétnych práv predchodcu, rozlišuje sa univerzálna a singulárna sukcesia. V prejednávacom prípade došlo k univerzálnej sukcesii v prípade pôvodnej žalobkyne 2/ I. Z., ktorá zomrela v priebehu konania a do ktorej práv nastúpili právni nástupcovia - žalobcovia 2a/ až 2c/. Následne došlo k ďalšej obdobnej právnej skutočnosti, keď počas trvania sporu zomrel žalobca 2b/, pričom jeho právnymi nástupcami sa stali žalobcovia 2ba/ až 2bd/.

23.2. V tejto súvislosti je žiaduce zdôrazniť, že pri univerzálnej sukcesii je potrebné osobitne prihliadať na skutočnosť, že vo svojej podstate znamená právne nástupníctvo, a teda zmenu v osobe subjektu určitého hmotnoprávneho a v zásade aj procesnoprávneho vzťahu, pričom momentom účinnosti sukcesie v existujúcom právnom vzťahu začne vystupovať subjekt nový. Univerzálna sukcesia pritom znamená nadobudnutie všetkých práv (povinností), a teda aj hmotnoprávných aj procesnoprávných, a to priamo zo zákona. Vstupom subjektov do existujúceho konania nevzniká nový procesnoprávny vzťah, ale „nové subjekty“ sú právnymi nástupcami pôvodných subjektov konania, pokračujú v konaní s rovnakým predmetom a v konaní pred orgánom verejnej moci sa naďalej domáhajú svojich práv alebo určenia povinností.

23.3. Vstupom do konania na základe univerzálnej sukcesie dochádza k absolútnemu nahradeniu pôvodného subjektu konania novým subjektom, ktorý vstupuje aj do jeho práv a povinností, čo možno vyvodiť z textácie právnej úpravy, a to „Ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná“, pričom ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu do konania (§ 80 ods. 1 a ods. 3 CSP).

23.4. Vychádzajúc z uvedeného sa nemožno stotožniť s argumentáciou dovolateľky, že právni nástupcovia pôvodnej žalobkyne 2/ boli povinní nanovo sa domáhať konkrétneho nároku, prípadne osobitným podaním meniť jej pôvodný žalobný petit. Rovnako nebol súd „z úradnej povinnosti“ povinný zamietnuť podanie pôvodnej žalobkyne 2/, ktorým vymedzila svoj žalobný návrh. Právni nástupcovia žalobkyne 2/ prijali predmet konania vymedzený žalobným petitom samotným vstupom do tohto konania a i naďalej sa domáhali prostredníctvom neho uplatnených nárokov. Právne účinky pôvodného žalobného petitu tak zostali zachované aj v dôsledku univerzálnej sukcesie, ku ktorej došlo v posudzovanej veci. Možno preto uzavrieť, že v danom prípade postupom súdov nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f) CSP, keďže tieto rešpektovali zákonnú úpravu.

24. Pokiaľ žalovaná namietala nesprávne skutkové zistenia nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie -

porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd po dôkladnom preštudovaní spisového materiálu takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

25. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

26. Dovolací súd na tomto mieste osobitne vyslovuje presvedčenie, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu (viď bližšie body 12. až 47. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 6C/237/2011-1151), náležite ho vyhodnotil, pričom dosiahnuté skutkové závery nemožno považovať za prejav svojvôle. Prevažná väčšina skutkových námietok dovolateľky smerovala k spochybneniu záveru, že sporné pozemky boli v čase smrti poručiťľa O. H. v úžitku bývalého JRD. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že súdy vo vzťahu k dôvodnosti uplatneného nároku považovali za rozhodný dôkaz rozhodnutie Štátneho notárstva v Žiline sp. zn. D 1027/64-21 zo dňa 16. júla 1965, ktorým bolo rozhodnuté o dedičstve po poručiťľovi O. H. a na základe ktorého si všetci žalobcovia uplatňovali svoj nárok. Z uvedeného dedičského rozhodnutia vyplývala povinnosť uložená dedičovi M. H. vyplatiť ostatným dedičom ich zákonný podiel z predmetných pozemkov v prípade, ak tieto budú vylúčené do individuálneho užívania alebo ak za ne bude poskytnutá náhrada. Súd prvej inštancie pritom za kľúčovú považoval otázku, či pozemky, ktoré žalovaná nesporne scudzila na základe kúpnej zmluvy č. 291-0406/KZ14 uzatvorenej dňa 24. júla 2009 so ŽSR, a za ktoré jej bola zo strany ŽSR vyplatená kúpna cena vo výške 19 743,59 eura, boli pozemkami, ktoré mal otec žalovanej M. H. nadobudnúť po O. H., t. j. pozemky v dedičskom rozhodnutí označené ako „poľnohospodárske pozemky v úžitku JRD“ a ktoré následne po ňom mala zdediť žalovaná. Pri posudzovaní uvedenej otázky súd vychádzal prioritne z bodov 8/ a 9/ predmetného dedičského rozhodnutia, z ktorého vyplynulo, že nehnuteľnosti zapísané v pozemkovej knihe okrem iných aj pod č. 573 boli ku dňu vydania predmetného rozhodnutia v úžitku JRD, ale najmä to, že predmetné nehnuteľnosti pripadli do vlastníctva M. H., čo v kontexte s bodom III. predmetného dedičského rozhodnutia znamenalo, že pokiaľ by mu za pozemky uvedené v bode 9/ rozhodnutia (okrem iných aj pod č. 573) bola poskytnutá náhrada, resp. mu boli tieto pozemky vylúčené do individuálneho užívania, bol povinný vyplatiť ich zákonný podiel, a to do 6 mesiacov od vylúčenia predmetných pozemkov do individuálneho užívania resp. od poskytnutia náhrady. V nadväznosti na to potom súd za podstatné považoval posúdenie, či pozemky, ktoré žalovaná scudzila ŽSR na základe kúpnej zmluvy zo dňa 24. júla 2009, boli pozemky, ktoré nadobudla titulom dedenia po jej otcovi M. H., a to tie, ktoré M. H. nadobudol titulom dedenia po jeho otcovi O. H. ako pozemky špecifikované v bode 8/ a 9/ vyššie uvedeného dedičského rozhodnutia po O. H.. Súd prvej inštancie následne na základe spätnej identifikácie parciel realizovanej na základe geometrických plánov č. 13/2008, 68/2008 vyhotovených Správou katastra Žilina dňa 11. júna 2013 pod č. j. KZ - 1297/13, ako aj geometrického plánu vyhotoveného Jánom Klusom č. 34497200-68/2008 dňa 03. novembra 2008, či na základe ďalších listinných dôkazov (list vlastníctva č. 1620 vedený pre katastrálne územie Teplička nad Váhom zo dňa 06. februára 2012 a odpis Notárskej zápisnice spísanej dňa 03. júla 1997 na Notárskom úrade JUDr. Ľudmilou Martincovou, sp. zn. N 135/97, NZ 144/97) dospel k záveru, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 60/216, ktorý žalovaná na sporných pozemkoch previedla na ŽSR, bol predmetom dedičského konania po jej otcovi M. H. a predtým bol predmetom dedičského konania po O. H. ako „pozemky v

úžitku JRD“.

26.1. Pokiaľ bola podľa dovolateľky spornou najmä skutočnosť, či išlo v prípade predmetných pozemkov o pozemky v úžitku JRD, dovolací súd odkazuje na správny záver nižších súdov, že vzhľadom na skutočnosti uvádzané už v samotnom dedičskom rozhodnutí po poručiteľovi O. H. (t. j. kde bolo špecifikované spôsobom uvedenia príslušného čísla pozemnoknižnej vložky, ktoré poľnohospodárske pozemky majú v rámci dedičského konania pripadnúť dedičovi M. H., a ktorému bola uložená povinnosť v prípade vylúčenia týchto pozemkov do jeho individuálneho užívania prípadne poskytnutia náhrady za ne vyplatiť ostatným dedičom ich zákonný podiel) nebolo potrebné v ďalšom posudzovať, či sporné pozemky v čase predmetného dedičského konania boli v užívaní JRD. Uvedený záver zároveň zodpovedá zásadám formálnej logiky a zistenému skutkovému stavu. Navyše, odvolací súd konštatoval neunesenie dôkazného bremena žalovanej vo vzťahu k preukázaniu skutočnosti, že predmetné pozemky boli v užívaní ŽSR, resp. jej právnych predchodcov, čo podľa názoru dovolacieho súdu - vychádzajúc z obsahu spisu - nemožno považovať za svojvoľný úsudok a hodnotiace úvahy súdu v tomto kontexte majú funkčnú a teleologickú oporu v priebehu konania.

26.2. Žalovaná v tomto kontexte rozporovala aj znalecké posudky č. 2/2017 a č. 3/2017 L.. O. s tým, že nemohli byť spoľahlivým podkladom pre rozhodovanie nižších súdov. Dovolací súd k tomu v prvom rade konštatuje, že s ohľadom na vyššie uvedené závery nešlo v prípade uvedených znaleckých posudkov o kľúčové dôkazy, keďže tieto nemali vplyv na meritórne posúdenie sporu, a preto ich význam z hľadiska dôvodnosti nároku bol len podporný. Napriek uvedenému je potrebné dodať, že pokiaľ ide o hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu, platí, že pravidlá hodnotenia dôkazov sú upravené v článku 15 ako aj v § 191 CSP a spravujú sa teóriou voľného hodnotenia dôkazov. Dôkazy a tvrdenia strán spolu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon. Pokiaľ žalovaná namietala obsahové nedostatky predmetných znaleckých posudkov, dovolací súd v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe uvádza, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti; súd hodnotí len presvedčivosť posudku, pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k zadaniu, k zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi (viď aj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/41/2010, 4Cdo/255/2021). Vec prejednávajúci senát zároveň považuje znalecké posudky L.. O. za presvedčivé, zákonné a zodpovedajúce zadaniu, pritom obsahujúci všetky náležitosti v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z. Dovolací súd preto uzatvára, že pri absencii relevantných prostriedkov procesného útoku žalovanej spôsobilých spochybniť závery uvedených znaleckých posudkov nebolo možné výsledok hodnotenia predmetných znaleckých posudkov (realizovaného odvolacím súdom), spočívajúci vo vyslovení súladu s ďalšími vykonanými dôkazmi v konaní, považovať za nenáležitý.

26.3. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že sa stotožňuje s argumentáciou odvolacieho súdu, podľa ktorej nebolo potrebné opätovné vykonanie dôkazov „novou“ sudkyňou v konaní, keď s dedičskými spisami sp. zn. D 1027/6 a D 1142/76 sa zákonným postupom oboznámil prechádzajúci zákonný sudca prejednávaneho sporu. Takýto postup Civilný sporový poriadok (na rozdiel napr. od Trestného poriadku) neukladá a ani nepredpokladá.

27. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavnoprávne deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou formálnej pravdy, zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu. Námietky žalovanej v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

28. Dovolateľka napokon vo vzťahu k deklarovanej porušeniu práva na spravodlivý proces namietala aj nesprávne právne posúdenie vecí, v rámci ktorej námietky je potrebné posudzovať aj dovolateľkou označený nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu 2a/.

28.1. K tomu dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

28.2. V tomto kontexte hodno zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

28.3. Dovolací súd na dôvažok zdôrazňuje, že nemožno pripustiť, aby pojem porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP mal byť interpretovaný a uplatňovaný tak extenzívne, že zahŕňa aj vecnú legitímáciu, pretože by sa dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP zamerané na odstraňovanie väd zmätočnosti bez náležitého zákonného základu stalo dovolaním podľa § 421 CSP, ktorého cieľom je náprava nesprávneho právneho posúdenia vecí odvolacím súdom, a aj to výlučne v druhovo definovanej otázke vecnej legitímácie. Popísaný koncept nezodpovedá vôli zákonodarcu vyjadrenej v systematike právnej úpravy dovolania, ako aj v podstate taxatívne vymenovaných dôvodov prípustnosti dovolania a dovolacích dôvodov.

28.4. Nad rámec uvedeného dovolací súd odkazuje na bod 16. napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa plne stotožňuje a dodáva, že postúpenie pohľadávky ako také sa stáva účinným v momente uzavretia zmluvy medzi postupcom a postupníkom, dlžník sa o postúpení nikdy nemusí dozvedieť. Povinnosť dlžníka sa po tom, ako mu niektorý z účastníkov zmluvy postúpenie oznámi spôsobom, ktorý predpokladá § 526 Občianskeho zákonníka mení iba v tom, že musí dlh splniť postupníkovi a teda už nie pôvodnému veriteľovi (porovnaj 5Obdo/93/2008).

29. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. b) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP a v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.